

Zondag 1 november 2020, Allerheiligen

Frans-Willem van de Sande

Inleiding op de lezingen.

We lezen vandaag bij het evangelie het eerste deel van de bergrede volgens Matteüs.

Jezus ziet het volk en zijn leerlingen voor zich en gaat zitten.

Zijn hart gaat uit naar zijn volk en Hij vertelt hun wat Hem gelukkig maakt en waar het om gaat: het liefhebben van de naaste.

Maar als je de lezing hoort, klinkt het allemaal wel erg veeleisend en radicaal.

Toch wordt er gesproken over de zaligsprekingen. Hoe zit dat?

De eerste lezing is uit de openbaringen van Johannes en het stuk dat we horen is op een kritiek moment in de Apocalyps. Zes van de zeven zegels van de geheimzinnige, verzegelde boekrol zijn al verbroken, en telkens werden rampen aangekondigd.

Nu wacht de ziener vol spanning op het verbreken van de zevende en laatste zegel, maar eerst is er een pauze, een tussenspel. En dat tussenspel horen we nu.

De lezer of toehoorder wordt erdoor aangespoord zijn kans tot bekering te pakken, nu er nog tijd voor is.

En bovendien wordt zo, midden in dit relaas van rampen, onze blik gericht op de uiteindelijke bedoeling: de redding van de mensen door God.

Want daarover gaat het in dit visioen.

Luisteren we naar de eerste lezing, ons voorgelezen door Tim Bottema.

Eerste lezing: Openbaring volgens Johannes 7, 2-4, 914

Evangelie volgens Matteüs 5, 1-12a

Overweging

Herkent u dat en heeft u dat ook wel eens?

U hoort een lied of u zingt een lied dat u talloze malen hebt gehoord en toch komt er in één keer een heel nieuwe tekst, een nieuwe betekenis naar boven.

Dat had ik met het lied dat we zojuist zongen: Die chaos schiep tot mensenland.

Een lied van Huub Oosterhuis, dat ik graag mag zingen. Het zingt ook zo lekker weg (al weet ik niet zeker of ik dat wel mag zeggen van de dirigent).

In het lied dat we zojuist zongen, zit de tekst:

Zijn onvergank'lijk testament:

Dat hij ons in de dood nog kent,

De dagen van ons leven,

Ten dode opgeschreven,

Ten eeuwig leven omgewend.

Waarschijnlijk heb ik nooit goed opgelet als ik druk was met zingen, is het wel zuiver, haal ik de hoge noten wel enz, want wat staat er nou eigenlijk?

De dagen van ons leven, ten dode opgeschreven.

Natuurlijk, we weten één ding zeker in dit leven: uiteindelijk gaan we allemaal dood, we zijn : "ten dode opgeschreven".

Maar dan: Ten eeuwig leven omgewend.

Het is natuurlijk een vreemd woord “omgewend”, maar zo kun je het wel zeggen.
Door Jezus Christus, en zijn op staan uit de dood met Pasen, mogen we geloven dat de dood niet meer het laatste woord heeft.
Ten dode opgeschreven wordt omgekeerd, omgewend tot “ten eeuwig leven”.
Wat een mooie tekst eigenlijk, en dat nog wel met Allerheiligen / Allerzielen.

Theologisch zal het vast wel kloppen, dat eeuwige leven.

Maar is dat een troost als je man, je vrouw, je moeder, je vader, je kind, je naaste is overleden?

Hoe moet je verder met je eigen leven als die ander er niet meer is?

En dan horen we nu ook in het evangelie de woorden van Jezus: gelukkig die verdriet hebben, want zij zullen getroost worden.

Nou, veel geluk dan maar met al je verdriet. En waar is dan die troost?

Maar wat bedoelt Jezus dan met die woorden?

Misschien wel zoiets als: gezegend zij die niet krampachtig hun droefenis ontvluchten.

Zalig zij die aanvaarden dat wij in een onvolmaakte wereld wonen en dat neerslachtigheid en leed bij het leven horen.

Zalig zij die zich voor hun verdriet niet schamen én zich voor het verdriet van een ander niet afsluiten.

Gezegend en geliefd zij die een dunne huid hebben.

Zalig zij die lijden aan het onrecht in de wereld en die toch doen wat de hand vindt om te doen.

Gelukkig de treurenden, want alleen zij kunnen getroost worden.

God zelf zal hun de tranen van de ogen wissen.

Zo kunnen ze nu al getroost leven. En de ander troosten.

Gelukkig degenen die, zalig degenen die... en dat heeft Matteus acht keer herhaald.

Eigenlijk staat er: gelukkig als je je hart opent voor de wereld, voor je naaste, en daarop ingaat.

O ja, je zult geraakt worden, hard geraakt worden,

je zult verdriet hebben,

je zult merken hoezeer de mensen snakken naar gerechtigheid,

je zult merken hoeveel je soms over moet hebben voor het in stand houden van gerechtigheid.

Toch, en juist dan, zul je gelukkig zijn.

Je zult weet hebben van het koninkrijk Gods.

“Schrift die mensentoeekomst schrijft,

Naam die trouw blijft”.

Naam, die trouw blijft.

En daar mag je op rekenen.

Amen.

Frans-Willem van de Sande